

**O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY
TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLARI**

G'afforova Rayhona Bahodir qizi

Termiz davlat universiteti Iqtisodiyot fakulteti

Turizm va Mehmondo'stlik yo'nalishi 2 kurs talabasi

Annotatsiya: Mazkur tezisda O'zbekistonda turizm sohasini rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari va istiqbollari tahlil qilingan. Mamlakatda turizm infratuzilmasini modernizatsiya qilish, raqamli texnologiyalarni joriy etish, ichki va xalqaro turizmni rivojlantirish hamda turistik xizmatlar sifatini oshirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar yoritilgan. Shuningdek, ziyorat turizmi, ekologik turizm, gastronomik turizm va madaniy turizm kabi istiqbolli yo'nalishlarning iqtisodiy ahamiyati ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari O'zbekistonda turizmning barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun innovatsion yondashuvlar, investitsiyalarni jalb etish va xalqaro hamkorlikni kengaytirish muhim omil ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: turizm, O'zbekiston turizmi, turizm infratuzilmasi, raqamli turizm, ziyorat turizmi, ekologik turizm, gastronomik turizm, turistik xizmatlar, investitsiyalar, innovatsion rivojlanish, xalqaro turizm, turizm istiqbollari.

Bugungi kunda turizm jahon iqtisodiyotining eng dinamik rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri hisoblanadi. O'zbekiston ham boy tarixiy-madaniy merosi, noyob me'moriy obidalar va qulay geografik joylashuvi tufayli xalqaro turizm bozorida muhim o'rin egallash imkoniyatiga ega. So'nggi yillarda mamlakatda turizm sohasini rivojlantirishga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, vizasiz rejim joriy etilishi, transport infratuzilmasining takomillashtirilishi, mehmonxona va xizmat ko'rsatish obyektlari sonining ortishi turistlar oqimining ko'payishiga xizmat qilmoqda. Turizmni rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalaridan biri raqamli texnologiyalarni keng qo'llash hisoblanadi. Elektron vizalar, onlayn bronlash tizimlari, mobil ilovalar va virtual ekskursiyalar turistlar uchun qulaylik yaratib, xizmatlardan foydalanish samaradorligini oshirmoqda. Raqamli marketing vositalari orqali O'zbekistonning turistik salohiyati xalqaro miqyosda keng targ'ib qilinmoqda. Natijada mamlakatning turistik jozibadorligi ortib, yangi turistik yo'nalishlar shakllanmoqda. Mamlakatda ziyorat turizmini rivojlantirish ham ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Imom Buxoriy, Imom Termiziy,

Bahouddin Naqshband, Hakim Termiziy kabi buyuk allomalar merosi bilan bog'liq maskanlarning obodonlashtirilishi va xalqaro miqyosda targ'ib qilinishi ziyoratchilar sonining oshishiga sabab bo'lmoqda. Shu bilan birga, ekologik turizm, agroturizm va gastronomik turizm yo'nalishlariga qiziqish ham ortib bormoqda. Bu esa hududlarning iqtisodiy rivojlanishiga va yangi ish o'rinlari yaratilishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Turizm sohasining istiqbollari investitsion jozibadorlikni oshirish, xususiy sektor ishtirokini kengaytirish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirish bilan chambarchas bog'liq. Ayniqsa, zamonaviy mehmonxona majmualari, dam olish maskanlari va transport-logistika infratuzilmasiga investitsiyalar jalb etilishi xizmatlar sifatini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Bundan tashqari, turizm sohasida malakali kadrlar tayyorlash, xorijiy tillarni o'qitish va servis madaniyatini yuksaltirish masalalari ham dolzarb ahamiyat kasb etadi. Kelgusida "aqlli turizm" konsepsiyasini joriy etish, sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar (Big Data) texnologiyalaridan foydalanish orqali turistlarning ehtiyojlarini chuqur tahlil qilish imkoniyatlari kengayadi. Bu esa turistik xizmatlarni yanada takomillashtirish, mamlakatning xalqaro turizm bozoridagi raqobatbardoshligini oshirish va turizmning iqtisodiy samaradorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Xulosa

O'zbekistonda turizm sohasini rivojlantirish mamlakat iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlash, yangi ish o'rinlarini yaratish va xalqaro maydondagi nufuzini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. So'nggi yillarda amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida turizm infratuzilmasi sezilarli darajada takomillashib, xizmatlar sifati va turistlar uchun yaratilayotgan qulayliklar oshib bormoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalarni joriy etish, ziyorat, ekologik va gastronomik turizm yo'nalishlarini rivojlantirish, shuningdek, investitsiyalarni jalb qilish turizm sohasining asosiy rivojlanish omillari hisoblanadi. Shu bilan birga, xizmat ko'rsatish madaniyatini yuksaltirish, malakali kadrlar tayyorlash va xalqaro marketing faoliyatini kuchaytirish mamlakatning turistik jozibadorligini yanada oshirishga xizmat qiladi. Kelgusida innovatsion texnologiyalar, "aqlli turizm" konsepsiyasi va zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini keng qo'llash orqali O'zbekistonning jahon turizm bozoridagi raqobatbardoshligini mustahkamlash mumkin. Natijada turizm sohasi milliy iqtisodiyotning strategik tarmoqlaridan biri sifatida yanada rivojlanib, mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotiga munosib hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining turizm sohasini rivojlantirishga oid farmon va qarorlari. – Toshkent, 2019–2025.
3. O'zbekiston Respublikasi Turizm qo'mitasi ma'lumotlari va statistik hisobotlari. – Toshkent, 2024.
4. Qosimova M.S. Turizm iqtisodiyoti. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
5. Jo'rayev T.T. Turizmni boshqarish va marketing asoslari. – Toshkent: Fan, 2021.
6. UNWTO. World Tourism Barometer. – Madrid: United Nations World Tourism Organization, 2024.
7. UNWTO. Tourism for Sustainable Development Goals. – Madrid, 2023.
8. OECD. Tourism Trends and Policies. – Paris: OECD Publishing, 2024.
9. Buhalis D. e-Tourism: Information Technology for Strategic Tourism Management. – London: Pearson Education, 2018.
10. Kotler P., Bowen J., Makens J. Marketing for Hospitality and Tourism. – Boston: Pearson Education, 2022.
11. Ismoilov S.X. Raqamli iqtisodiyot va uning rivojlanish istiqbollari. – Toshkent: Innovatsion rivojlanish nashriyoti, 2022.
12. Karimov B.A. Turizm xizmatlarida innovatsion texnologiyalardan foydalanish samaradorligi. // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. – 2023. – №4. – B. 45–52.
13. Mamatqulov O'. O'zbekistonda turizm infratuzilmasini rivojlantirish istiqbollari. // Turizm va servis ilmiy jurnali. – 2022. – №3. – B. 22–29.
14. Porter M.E. Competitive Advantage. – New York: Free Press, 2019.
15. World Economic Forum. Travel and Tourism Development Report. – Geneva, 2024.